

[Holdgaard.]

Baggrunden for, at man baade fremsætter og anbefaler et saadant Lovforslag. Det er ogsaa rigtigt, som det ærede Medlem Hr. Raunkjær sagde, at man her i Virkeligheden rører ved et vigtigt Forhold, et Princip, som der til Tider har været Strid om og vel endnu er delte Meninger om, hvilket ogsaa fremgik af de Udtalelser, der allerede er fremført. Baade det ærede Medlem Hr. Raunkjær og det ærede Medlem Hr. Vesterager anbefaler jo nok velvillig Forhandling, men man kan lige godt ikke vide, hvordan det vil ende. Naar man fra begge Sider antyder, at det, man særlig lægger Vægt paa, er, hvordan Kreditforeningernes Stilling, de Svar, de har givet, har været, og naar det nu er blevet oplyst, som det ogsaa fremgaar af Ministerens Tale ved Fremsættelsen, at Flertallet af Kreditforeningerne har udtalt sig modvilligt, kan man jo ikke vide, hvordan Udfaldet vil blive, men jeg synes i alt Fald, det er rigtigt, at de almindelige Betragtninger er klevet fremført.

Med Hensyn til Lovforslaget, saadan som det foreligger, kan jeg sige, at vi fra mit Partis Side vil være med til at behandle det meget velvilligt, idet vi anerkender det Hovedprincip, der er nedlagt deri, hvorefter Staten paa en vis Maade kan indskyde en første Prioritet forud for de private Prioriteter. Det er jo, som det ærede Medlem Hr. Bording ogsaa fremførte, Staten, der laaner disse Mergelselskaber Pengene, saaledes at de kan arbejde, og derfor anerkender vi helt og fuldt dette Princip. Vi har ogsaa forhen staaet som Talsmænd for, at det ikke skulde indskrænkes til Mergling alene, men ogsaa omfatte andet Grundforbedringsarbejde, f. Eks. Afvanding. Det ærede Medlem Hr. Raunkjær kom ogsaa ind derpaa, idet han sagde, at naar man skulde have en saadan Førstehaandsret med Hensyn til Optrævning af Skatter, maatte der foreligge et Bevis for, at der var tilført Jorden en kulturel Forbedring, hvad der kan ske baade gennem Mergling og Afvanding.

Jeg vil i denne Forbindelse gerne minde om, at da Statens Grundforbedringsudvalg i sin Tid arbejdede, fremkom der fra dette Udvalg — det var vist i 1921 — et enstemmigt Forslag, som netop gik ud paa dette, at man skulde give Staten en Førstehaandsret, saaledes at saadanne Laan gik forud for de forhen stiftede Prioriteter. Dette Forslag var tiltraadt uden Partihensyn, idet Landstingsmand Hauch var Formand for det Udvalg, men den

Gang var Ministeren aldeles afvisende og var, om jeg saa maa sige, ikke til at komme nær, naar man talte om dette Spørgsmaal; men jeg maa maaske her minde om det gamle Ord, at af Skade bliver man klog, men sjældn rig. Vi kan jo kun glæde os over, at Ministeren nu har bøjet sig under Nødvendighedens Lov og her kommer med et Forslag, der netop knæsætter det Princip, som man fra mange Sider tidligere har ment var det rigtige, og man maa jo saa sige: sent er bedre end aldrig.

Jeg er enig i, at man bør henvise Lovforslaget til Overvejelse i et Udvalg og det af flere Grunde. Bl. a. for at høre, hvad de, som jeg vil kalde de særlig sagkyndige paa dette Omraade, mener om Lovforslaget, og her tænker jeg særlig paa Mergelselskaberne, som har arbejdet i mange Aar, og paa Det danske Hedeselskab, som i alle de Aar, vi har arbejdet med Mergeltransport, har været med til at tilrettelægge dette Arbejde rundt omkring i Landet. Jeg synes, det vilde være meget naturligt, at man hører, hvordan disse Autoriteter, disse sagkyndige, ser paa et saadant Forslag. Jeg har, jeg kunde næsten sige selvfølgelig, ogsaa hæftet mig ved det Punkt i Lovforslaget, som er blevet omtalt af samtlige Ordførere, nemlig den Bemyndigelse, man her giver Landvæsenskommissionerne, idet jeg heller ikke er klar over, om det vil være det rigtige Forum til Afgørelse af dette Spørgsmaal. Jeg er ogsaa bange for, at det vil blive noget omstændeligt og maaske ogsaa noget dyrt, fordi de, saa vidt jeg ved, ikke arbejder gratis, og der staa i Lovforslaget, at Medlemmerne af disse Selskaber skal betale disse Kommissioner, og derfor vil jeg gerne være med til at medvirke til at finde en Organisation eller et Udvalg, som kunde arbejde hurtigere og maaske ogsaa billigere, og jeg er da ogsaa vidende om, at Mergelselskaberne ikke har foreslaaet Landvæsenskommissionerne, de har tænkt sig et andet Udvalg, men om det kan der jo forhandles i det Udvalg, der forhaabentlig bliver nedsat til Behandling af Lovforslaget.

Man skal ogsaa passe paa, at man ikke giver en saadan Bemyndigelse til Landvæsenskommissionerne, at man udelukker de økonomisk svage, for saadan kunde det nok gaa. Saadan som Forslaget lyder, kan man jo faa det Indtryk, at der er Grund til at frygte for, at nogle kan blive udelukket, naar der bliver dannet saadanne Mergelselskaber. Det, det gælder om i saadanne Tilfælde, er, at saa vidt muligt alle kan